

Toleranța

Toleranța este un comportament natural uman. Comportamentul natural al omului este să fie tolerant față de sine. Ne știm bine păcatele, dar ne privim cu destulă simpatie: ne înțelegem, ne suportăm, ne iertăm. Toleranța apare ca perfect naturală și atunci când e practică față de cei apropiați. Iubirea se exprimă întotdeauna ca toleranță. Toleranța este însă o experiență comună, E nevoie de cel puțin două personaje diferite pentru ca problema toleranței să se poată pune în termeni concreți. O variantă a toleranței este indulgența, o alta este complicitatea, consimțirea tacită, iar o specie mai sumbră a toleranței este resemnarea. Se vede că există o practică și o problematică anistorică a toleranței.

Noțiunea de toleranță a apărut în istoria culturii europene o dată cu gândirea umanistă și este un termen care definește respectul libertății de gândire, de comportare și de exprimare a opiniilor altuia.

Personalitățile umaniste care au promovat comportamentul toleranță în confruntarea cu alte opinii recomandau toleranța ca reacție față de un comportament aberant. Deviza toleranței dată de Voltaire suna astfel: "Detest ideile voastre, dar voi lupta până la moarte pentru ca voi să le puteți exprima".

Toleranța, așa cum a fost definită și cum a fost practică de umaniști a suportat mai multe modificări pe parcursul istoriei.

Toleranța poate fi înțeleasă în diferite moduri: a fost adoptată sub forma unei concesi, ca manevră tactică sau ca o formă a unui dezinteres. Prin toleranță se respectă deciziile altor oameni, grupuri, popoare, religii, alte moduri de gândire și puncte de vedere, alte stiluri și moduri de viață.

Un gânditor iluminat a formulat astfel: Toleranța nu are conștiința că "trăiesc pentru mândria mea; nu este "vanitoasă"; este dezinteresată; ea nu-și atribuie merite pentru nimic; ea are o putere imensă; nu cunoaște teama; nu are "reacție"; natura sa este perfect netulburată; nu "reacționează" în genul "îmi voi lua revanșa; nu păstrează niciun regret, nicio amintire negativă, indiferent despre ce; nu se teme de nicio experiență pe care o are de trecut; îmbrățișează toate aspectele realității și e capabilă să transforme fără teamă ceea ce trebuie transformat; știe când să abandoneze, când să nu reacționeze, dar știe și când să transforme, să elimine sau să suprimă; are o putere infinită, este puterea care guvernează universul.

Toleranța e o virtute a celui mai puternic în conviețuirea lui cu un interlocutor dezavantajat într-un fel sau altul.

În zilele noastre asistăm, de fapt, la o substanțială modificare de sens a conceptului de "toleranță". El nu mai desemnează acceptarea lui "altfel", a opiniei diferite, ci, pur și simplu, ignorarea (amabilă) a opiniei diferite, (Andrei Pleșu).

Expresia "trebuie să fim toleranți!" nu înseamnă nimic. Problema e în ce împrejurări, în ce moment, în ce dozaj și cu referire la ce. Ca să te suport și să te

accept, acum este necesar să te înțeleg, să te cunosc, să discut cu tine pentru a-ți da dreptate. Apare necesitatea dezbaterii și negocierii, a dialogului și a cunoașterii. Trebuie să ne cunoaștem pe noi înșine și pe interlocutor. Trebuie să aflăm adevărul. Un adevăr obținut, o definiție dată unui concept, în cadrul unui spațiu și la un timp dat, este valabil numai în spațiul și timpul respectiv. Universul este într-o mișcare continuă, totul este relativ. Ca să dam unui concept o definiție absolut adevărată trebuie studiat și formulat în afara spațiului și timpului, dar o definiție astfel dată nu știu dacă se poate aplica în viața de zi cu zi, care se desfășoară într-un spațiu și într-un timp. Ucenicul trebuie să se ferească să judece și să nu aibă încredere în sine.

De aceea omul, inițiatul, trebuie să muncească la perfecționarea intelectuală și morală a umanității, pentru crearea unei societăți civile capabile să trăiască viața ei proprie, liberă de dogmatism și de influența puterilor meschine, organizând viața în funcție de necesități pentru libertatea și fericirea ei proprie. Și atunci va veni ziua când toleranța o să fie nu numai virtute ci și o practică socială.

Am zis.: